

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 12.5.2020
Sayı : 1275

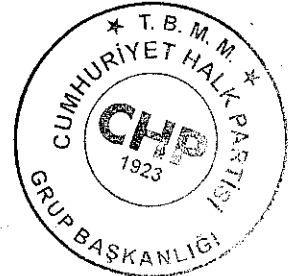
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.07.05.2020

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Taah Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler	
Esas Komisyon	Adalet	
Tarih :	20 Mayıs 2020	Esas No: 212891

TOAMM
KANUNLAR ve KARARLAR KŞK.LIĞI
14 Mayıs 2020
Numara:

TOAMM
GELECEK EVRAK
14 Mayıs 2020
No: 655432
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Hukuk uyuşmazlıklarında arabuluculuk yöntemi ülkemizde arabuluculuğa ilişkin yasal düzenlemelerin yapılmasıyla hukuki bir kurum olarak ortaya çıkmıştır.

Arabuluculuk yönteminin amacı, tarafların uyuşmazlık konusunu müzakere ederek, menfaatlerine ve ihtiyaçlarına uygun şekilde çözülmesi, böylece toplum barışına katkıda bulunulmasıdır. Arabuluculuk yönteminin başarısı, arabulucunun görevini yerine getirmesi kadar tarafların da uyuşmazlığın barışçıl yöntem ile çözülmesi konusunda iyi niyetli olmalarına bağlıdır.

Ne var ki, arabuluculuk yönteminin özellikle iş uyuşmazlıklarında uyuşmazlığın zayıf tarafı olan işçi aleyhine, hakkaniyete uygun olmayan şekilde kullanıldığı yargı kararlarına yansımıştır. Her ne kadar taraflar arasındaki güç dengesizliğinin giderilmesi, böylece arabuluculuğun iradilik ilkesine uygun çözümlerin geliştirilmesi arabulucunun görevi ise de, uygulamada taraflar arasındaki güç dengesizliklerinin giderilemediği veya giderilmediği görülmektedir.

Arabuluculuk yönteminin, amacına aykırı olacak şekilde, özellikle işçi işveren arasındaki iş ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklarda ikale sözleşmesinin yerine geçmek veya ibraname yerine geçmek üzere arabuluculuk anlaşma belgelerinin düzenlendiği bilinmektedir. Benzer şekilde, aynı zamanda işveren şirketin avukatı olarak görev yapan bazı arabulucuların, avukatı olarak görev yaptığı işveren ile işçisinin tarafı olduğu uyuşmazlıklarda arabulucu olarak usulüne uygun olmayan şekilde arabuluculuk sürecini yürüttüğü Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 2019/3694 Esas, 2019/13040 sayılı Kararına da yansımıştır.

Arabuluculuk yönteminin kötüye kullanılmaması için, gerek ihtiyari gerekse dava şartı arabuluculuk sürecinde, uyuşmazlığın zayıf tarafı olan işçi ve tüketicinin korunması için kanuni düzenleme gerekmiştir. Mevcut kanuni düzenlemeler ile hukukun genel ilkelerine göre, işçi ve tüketicinin korunması ilkeleri benimsenmiştir. Bu ilkelere paralel olarak, arabuluculuk sürecinde de taraflar arasındaki güç dengesizliklerinin giderilmesi ve arabuluculuğun iradilik ve tarafsızlık ilkelerinin tam olarak yerine getirilebilmesi amaçlanmıştır.

Bu bağlamda, taraflar arasındaki güç dengesizliklerinin giderilmesine katkı sağlamak üzere, dava şartı iş ve tüketici uyuşmazlıklarıyla ilgili arabuluculuk sürecinde işçi ve tüketicinin avukat yardımından yararlanmasının zorunlu hale getirilmesi, ihtiyari arabuluculuk sürecinde işçi ve tüketicinin avukat seçemeyeceğini beyan ettiği hallerde istemi üzerine avukat görevlendirileceği düzenlenmiştir. Zorunlu ve isteme bağlı olarak görevlendirilen avukatlık ücreti, uyuşmazlığın türü ve arabuluculuğun sonucu gözetilerek düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, seri uyuşmazlıklara ilişkin başvurularda, aynı arabulucuya yapılacak görevlendirmelerin sayısı sınırlanarak, arabulucular arasında da hakkaniyete uygun dosya dağılımının sağlanması amaçlanmıştır.

Kanun değişikliği teklifinin bir diğer amacı ise, iş ve tüketici uyuşmazlıklarında gerek ihtiyari gerekse dava şartı arabuluculuk sürecinin, arabuluculuk büroları tarafından listeden görevlendirme yöntemiyle arabulucuların görevlendirilerek, tarafsızlık ilkesinin

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile, işçi işveren arasındaki uyuşmazlıklar ile tüketici uyuşmazlıklarına ilişkin arabuluculuk yönteminde arabulucunun görevlendirilmesi gerek ihtiyari gerekse dava şartı arabuluculuk sürecinde arabuluculuk büroları tarafından yapılacaktır. Böylece arabulucunun tarafsızlığı sağlanacak, arabulucu ile işveren arasındaki olası çıkar benzerliğinin arabuluculuk sürecinin usulüne uygun olmayan şekilde yapılmasının önüne geçilecektir. Maddenin ikinci fıkrası ile, seri uyuşmazlıklarda aynı arabulucunun görevlendirileceği dosya sayısı sınırlandırılarak, arabulucular arasındaki dosya paylaşımının hakkaniyete uygun olması sağlanacaktır.

MADDE 2- Dava şartı olarak düzenlenen ve düzenlenebilecek işçi işveren ile tüketici uyuşmazlıklarında, uyuşmazlığın taraflarından işçi veya tüketicinin, avukat seçemeyecek durumda olması kaydıyla avukat yardımından yararlanması, ihtiyari arabuluculuk sürecinde ise avukat seçemeyecek durumda olan işçi veya tüketicinin istemi halinde avukat yardımından yararlanması, böylece taraflar arasındaki güç dengesizliğinin giderilerek arabuluculuk yönteminin daha etkin şekilde uygulanmasının sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 3- Bu kanun değişikliğinin birinci maddesiyle uyumlu olacak şekilde, dava şartı arabuluculuk kapsamındaki işçi işveren uyuşmazlıklarında, arabulucunun adliye arabuluculuk bürosu tarafından görevlendirilmesi sağlanmaktadır.

MADDE 4- Yürürlük maddesidir.

MADDE 5- Yürütme maddesidir.

6325 HUKUK UYUŞMAZLIKLARINDA ARABULUCULUK KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 7/6/2012 tarih ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 14. Maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(2) İşçi ile işveren arasında kanundan, toplu iş sözleşmesinden, bireysel iş sözleşmesinden kaynaklanan her türlü uyuşmazlıklar ile 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamındaki tüketici uyuşmazlıklarında, arabuluculuğa başvuru ve arabulucunun görevlendirilmesi ile ilgili olarak bu Kanun'un 18/A maddesi beşinci fıkranın ikinci cümlesi dışında uygulanır.

(3) İkinci fıkra kapsamına giren seri uyuşmazlıklarda, arabuluculuk bürosu tarafından listeden yapılacak görevlendirmelerde, onbeş başvuruya kadar (onbeş dahil) aynı arabulucu görevlendirilir.”

MADDE 2- 6325 sayılı Kanun'a aşağıdaki madde eklenmiştir.

“**EK MADDE 1-** (1) Bu Kanun'un ondüzdüncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren uyuşmazlıklara ilişkin arabuluculuk sürecinde hukuki yardımından faydalanmak üzere, uyuşmazlığın tarafı olan işçi veya tüketiciden kendisine avukat seçmesi istenir. İşçi veya tüketici avukat seçebilecek durumda olmadığını beyan ederse, istemi halinde adliye arabuluculuk bürosunun istemi üzerine baro tarafından bir avukat görevlendirilir. Dava şartı kapsamındaki uyuşmazlıklara ilişkin avukat görevlendirilmesi hususunda işçinin istemi aranmaz.

(2) Birinci fıkra kapsamında avukatın görevi, görevlendirmenin kendisine bildirildiği andan arabuluculuk sürecinin sona ermesine kadar devam eder.

(3) Birinci fıkra kapsamında görevlendirilen avukata;

- a) Dava şartı arabuluculuk kapsamındaki uyuşmazlıklarda tarafların anlaşamaması halinde avukatlık ücret tarifesinden ayrı olarak, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınarak Adalet ve Maliye bakanlıkları tarafından birlikte tespit edilecek ücret, Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten ödenir. Bu ücret, yargılama giderlerinden sayılır.
- b) İhtiyari arabuluculuk kapsamındaki uyuşmazlıklarda tarafların anlaşamaması halinde Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde belirlenen maktu ücret, uyuşmazlığın taraflarınca aksi kararlaştırılmadıkça, taraflarca eşit olarak ödenir.
- c) Tarafların anlaşması halinde, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde belirlenen nispi ücret, avukat yardımından yararlanan işçi veya tüketici tarafından ödenir.

(3) Bu madde kapsamında avukat görevlendirilmesine ilişkin, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 176 ila 181. maddeleri niteliğine uygun düştüğü ölçüde uygulanır.

(4) Avukat görevlendirilmesiyle ilgili diğer hususlar Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınarak çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 3- 12/10/2017 tarih ve 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu’nun üçüncü maddesinin altıncı fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

